

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ
КАМСКО-УСТЬИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

**ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАМА ТАМАГЫ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

ул. Карла Маркса, д.1А,
пгт. Камское Устье, 422820

Карл Маркс урамы, 1А йорт,
штп. Кама Тамагы, 422820

тел.: (884377) 2-00-20, e-mail: Kamuste.Ispolkom@tatar.ru, <http://kamskoye-ustye.tatarstan.ru>.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2026 елның 23 апреле

КАРАР

№ 220

«2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районында энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясенең энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру турында» 2009 елның 23 ноябрәндәге 261-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. «2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районында энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру» муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең икътисад мәсьәләләре буенча урынбасары М.Х.Хабибулловага йөкләргә.

Житәкче

А.Ю.Сәлимов

Татарстан Республикасы Кама
Тамагы муниципаль районы
Башкарма комитетының 2026 елның
23 апрелдәге 220 номерлы карары
белән расланды

**2026-2028 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАМА ТАМАГЫ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ ЭНЕРГИЯНЕ САК ТОТУ ҺӘМ
ЭНЕРГЕТИКА НӘТИЖӘЛЕЛЕГЕН АРТТЫРУ ӨЛКӘСЕНДӘ
МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА**

ЭЧТӨЛӨК:

Кереш	4
Районның характеристикасы	5
2024-2026 елларга энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру өлкәсендә муниципаль программа торы	6
1. Муниципаль берәмлек территориясендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру өлкәсендәге тенденцияләргә һәм проблемаларга анализ	7
2. Муниципаль берәмлек территориясендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыруның максатлары, бурычлары һәм үсеш приоритетлары	7-8
3. Муниципаль берәмлек территориясендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру үсешенең төп юнәлешләре	8
4. Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру буенча карарларны гамәлгә ашыруның төп өлкәләре	9
4.1. Бюджет өлкәсе	10-15
4.2. Торак фонды	16
4.3. Коммуналь инфраструктура һәм энергетика системалары	16-19
4.4. Транспорт комплексы	20
4.5. Төзелеш	20
4.6. Промышленная	20
5. Натураль һәм кыйммәт чагылышта көтелгән нәтижеләрне, шул исәптән тиешле программаны гамәлгә ашырудан икътисадый эффектны, мондый чараларны үткөрү срокларын күрсәтеп, энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру чаралары исемлеге	20
5.1. Программаларга мәжбүри тәртиптә кертелергә тиешле энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру чаралары	21
5.1.1. Торак фондында, шул исәптән интеллектуаль исәпкә алу приборларын, автоматлаштырылган системаларны һәм диспетчерлаштыру системаларын кулланып, файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән жиһазлау чаралары	21

5.1.2. Торак фондын энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру, шул исәптән күпфатирлы йортларда гомуми милеккә энергия нәтижәле капитал ремонт ясау чаралары	21
5.1.3. Торак-коммуналь хужалыгын үстерүгә юнәлдерелгән коммуналь инфраструктура системаларының энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру чаралары	21
5.1.4. Дәүләт яки муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергияне сак тоту һәм бу оешмаларның энергетик нәтижәлелеген арттыру чаралары	21
5.1.5. Кулланылган хәрәкәтсез милекнең хужалыксыз объектларын ачыклау чаралары энергетик ресурсларны тапшыру өчен	22
5.1.6. Энергетик ресурсларны житештерүчеләрне һәм кулланучыларны, энергетик ресурсларны тапшыруны гамәлгә ашыручы оешмаларны стимуллаштыру, энергияне сак тоту, энергетик нәтижәлелекне арттыру һәм энергетик ресурслар югалтуларын киметү чаралары	22
5.1.7. Икенчел энергетик ресурслар һәм (яки) яңарырга мөмкин булган энергия чыганаclarын энергия чыганаclarы итеп файдалану очраclarы санын арттыру чаралары	22
5.1.8.Транспорт комплексында энергияне сак тоту чаралары	23
5.1.9."1." - "7."чаралар, шул исәптән күрсәтелгән чаралар турында һәм энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру ысуллары турында энергетика ресурсларын кулланучыларга мәгълүмат бирү	23
5.2.Муниципаль программаны тормышка ашыру механизмы	23-24
5.3.Муниципаль программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыруның үсеш максатларына ирешүне бәяләү	24
5.4.Муниципаль программага мәжбүри рәвештә кертелергә тиешле энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чаралары исемлеге	25-27
5.5.Натураль һәм кыйммәт чагылышта көтелгән нәтижәләрне, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашырудан икътисадый	28-31

нәтижәне, мондый чараларны үткәру
срокларын күрсәтеп, энергияне сак тоту һәм
энергетика нәтижәлелеген арттыру чаралары
исемлеге

6.Муниципаль программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә тәэмин ителә торган энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә максатчан күрсәткечләр	32-33
6.1.Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә мәжбүри максатчан күрсәткечләр	33-36
6.2.Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә максатчан күрсәткечләрнең кыйммәтләре	36-43
7.Чараларны финанслау чыганаclarы турында мәгълүмат, аерым бюджет (булган очракта) һәм бюджеттан тыш (булган очракта) чыганаclarны аерым күрсәтеп	44

КЕРЕШ

Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә муниципаль программа түбәндәге норматив документлар таләпләре нигезендә эшләнгән:

- «Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2009 елның 23 ноябрәндәге 261-ФЗ номерлы Федераль закон;

- РФ Хөкүмәтенең «Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә региональ һәм муниципаль программаларга таләпләрне раслау һәм РФ Хөкүмәтенең кайбер актларының, РФ Хөкүмәтенең кайбер актларының аерым положениемнәре көчен югалтканлыгы турында» 2021 елның 11 февралендәге 161 номерлы карары;

- РФ Хөкүмәтенең «Дәүләт (муниципаль) учреждениеләре тарафыннан кулланыла торган дизель һәм башка ягулыкның, мазутның, табигый газның, жылылык энергиясенең, электр энергиясенең, күмернең, шулай ук алар куллана торган сунның суммар күләмен чагыштырма шартларда киметүгә таләпләр турында» 2019 елның 7 октябрәндәге 1289 номерлы (23.06.2020 төзәтмәсе) карары;

- РФ Хөкүмәтенең «Дәүләт (муниципаль) учреждениеләре тарафыннан кулланыла торган дизель һәм башка ягулыкның, мазутның, табигый газның, жылылык энергиясенең, электр энергиясенең, күмернең, шулай ук алар куллана торган сунның суммар күләмен чагыштырма шартларда киметүгә таләпләргә үзгәрешләр кертү турында» 2020 елның 23 июнендәге 914 номерлы карары;

- Россия Икътисади үсеш министрлыгының «Аларга ирешү энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә региональ һәм муниципаль программаларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә тәэмин ителә торган энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген күтәрү өлкәсендә максатчан күрсәткечләр күрсәткечләрен исәпләү методикасын раслау турында» 2021 елның 28 апрелендәге 231 номерлы боерыгы;

- Россия Икътисади үсеш министрлыгының «Дәүләт (муниципаль) учреждениеләре тарафыннан кулланыла торган энергетик ресурсларның һәм сунның суммар күләмен киметүнең максатчан дәрәжәсен билгеләү методик рекомендацияләрен раслау турында» 2020 елның 15 июлендәге 425 номерлы боерыгы (28.03.2026 төзәтмәсе);

- Россия Энергетика министрлыгының «Дәүләт, муниципаль берәмлек, эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрен гамәлгә ашыручы оешмалар катнашында оешмаларның энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендәге программалар рәвешенә һәм аларны гамәлгә ашыру барышы турында хисап таләпләрен раслау хакында» 2014 елның 30 июнендәге 398 номерлы боерыгы;

- РФ Икътисади үсеш министрлыгының «Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә региональ, муниципаль программаларны эшләү максатларында кулланылырга мөмкин булган энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру чараларының якынча исемлеген раслау турында» 2010 елның 17 февралендәге 61 номерлы боерыгы.

**Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районына
характеристика**

Кама Тамагы муниципаль районы 1930 елның 30 августында төзелә, республиканың көнбатышында, Казан шәһәрненән 112 чакрым ераклыкта, Идел һәм Кама елгалары кушылган урында урнашкан, административ үзәге – Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы. Район Югары Ослан, Апас, Тәтеш, Спас һәм Лаеш муниципаль районнары белән чиктәш. "Кама Тамагы муниципаль районы" муниципаль берәмлеге территориясе чикләре 2005 елның 31 гыйнварындагы 26-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә билгеләнгән. Район территориясе 1198,8 кв.км, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр мәйданы - 801,3 кв. км. Район территориясендә 3 шәһәр тибындагы поселок-шәһәр тибындагы бистә урнашкан. Кама Тамагы, ш.т.п. Куйбышев Затоны, Ш.П. Тенеш һәм 17 авыл җирлеге.

Кама-Идел буе муниципаль районы территориясе - 1198,80 км², шул исәптән авыл хужалыгы җирләре мәйданы - 793,44 км². Бүгенге көндә район халкы саны 13960 кеше тәшкил итә.

Иң эре район сәнәгать предприятиеләре булып "Кама-Идел буе гипс руднигы" (Татарстан Республикасында гипс ташының төп тәэмин итүчесе), "Гипс компаниясе" (төп сәнәгать, эшкәртү һәм төзелеш материалларын җитештерү, коры төзелеш смесьләре ясау, һ.б.), "Куйбышев исемендәге флот ремонт базасы" (коралларны ремонтлау, техник хезмәт күрсәтү һәм яңарту) тора.

Кама-Идел буе муниципаль районында 11 балалар бакчасы, 11 мәктәп (аларның берсе кадет мәктәбе-интернаты), 1 мәктәптән тыш эшләр үзәге эшли.

Бер үзәк хастаханә, ике табиб амбулаториясе, 6 даруханә, 29 фельдшер- акушерлык пункты бар.

Кама Тамагы муниципаль районы территориясендә 32 клуб учреждениесе, 23 филиалы булган «җирлекар үзәк китапханә»; 2 филиалы булган «Кама Тамагы районы туган якны өйрәнү музей» (Олы Мәрәтхужа авылында Туфан Миңнуллин музей, Туфан Миңнуллин музей комплексы;) һәм Красновидово авылында Максим Горький исемендәге музей-Татарстан Республикасы Милли музей филиалы; «Балалар музыка мәктәбе»мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе.)

Кама Тамагы районы объектларын электр энергиясе белән төп тәэмин итүчеләр-"Татэнерго" ААҖ һәм "Татэнергосбыт" ААҖ, муниципаль кулланучыларны су белән тәэмин итүче - "Коммуналь челтәрләр"ҖЧҖ.

**2026-2028 ЕЛЛАР ӨЧЕН ЭНЕРГИЯ САКЛАУ ҺӘМ ЭНЕРГЕТИК НӘТИҖӘЛЕЛЕКНЕ
АРТТЫРУ ӨЛКӘСЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ**

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАМА ТАМАГЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ

Муниципаль программаның исеме	2026 - 2028 еллар өчен Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының энергияне сак тору һәм энергетик нәтиҗәлелекне арттыру өлкәсендәге муниципаль программасы (алга таба - муниципаль программа)
Муниципаль программаны җаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты

Муниципаль программаның максаты	Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәләлекне арттыру чараларын гамәлгә ашыру исәбенә муниципаль берәмлектә энергетик ресурслардан рациональ файдалануны тәмин итү.
Муниципаль программаның бурычлары	энергетик ресурсларны куллануның энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәләлеген үстерү
Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре	максатчан күрсәткечләр Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә ирешүләре энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә региональ һәм муниципаль программаларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә тәмин ителә торган максатчан күрсәткечләр күрсәткечләрен исәпләү методикасын раслау турында» 2021 елның 28 апрелендәге 231 номерлы боерыгы нигезендә исәпләнә
Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	муниципаль программа 2026 - 2028 елларда бер этапта гамәлгә ашырыла
Муниципаль программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Муниципаль программа чараларын финанслауның гомуми күләме 12 000 000 сум тәшкит итә сум, шул исәптән: а) федераль бюджет акчалары - 0 сум, шулардан : 2024 ел - 0 сум; 2025 ел - 0 сум; 2026 ел - 0 сум; б) республика бюджеты акчалары – 7 500 000 сум, шулардан еллар буенча: 2024 ел – 2 500 000 сум; 2025 ел – 2 500 000 сум; 2026 ел - 2 500 000 сум; в) жирле бюджет акчалары – 4 500 000 сум, шулардан еллар буенча: 2024 ел – 1500 000 сум; 2025 ел – 1500 000 сум; 2026 ел – 1500 000 сум;
Муниципаль программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре	энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә гомуми максат күрсәткечләренә һәм муниципаль секторда, торак фондында, коммуналь инфраструктура системасында һәм транспорт комплексында күрсәткечләргә ирешү

1. Муниципаль берәмлек территориясендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендәге тенденцияләргә һәм проблемаларга анализ.

2026 - 2028 елларга энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә муниципаль программа (алга таба - муниципаль программа) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә РФ Хөкүмәтенең 2021 елның 11 февралендәге Карары белән расланган Региональ һәм муниципаль программаларга таләпләр нигезендә эшләнә. 161 номерлы "Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә региональ һәм муниципаль программаларга таләпләрне раслау һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең кайбер актларының һәм

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең кайбер актларының аерым нигезләмәләренең үз көчләрен югалтуын тану турында". карары белән билгеләнгән таләпләргә туры китереп эшләнгән.

Бу муниципаль программа энергетик ресурсларны нәтижәле файдалануны, ягъни техника һәм технологияләрнең булган үсеш дәрәжәсендә энергетик ресурсларны куллануның икътисади яклап булган нәтижәлелегенә ирешүне максат итеп куя.

Хәзерге вакытта энергияне һәм ресурсларның башка төрләрен файдалануның нәтижәлелеген арттыру өчен шартлар тудыру муниципаль берәмлекнең социаль-икътисади үсешенә приоритетлы бурычларының берсе булып тора.

Проблема шунда: муниципаль берәмлекнең бюджет сферасындагы энергия куллану дәрәжәсе һәм ягулык-энергетик һәм коммуналь ресурслар тарифларының үсү тизлегә түбәндәге тискәре нәтижәләргә китерәчәк:

- ягулык-энергетик һәм коммуналь ресурсларны түләүгә чыгымнарның артуы; бюджет чыгымнарының нәтижәлелегенә киметү, коммуналь хезмәтләрне түләүгә чыгымнарның муниципаль идарәнең гомуми чыгымнарында өлешенә үсеш аркасында;

Проблеманы хәл итү өчен муниципаль берәмлекнең бюджет сферасында энергетик нәтижәлелекне арттыру буенча килешелгән чараларны эшләү, кабул итү һәм тормышка ашыруны үз эченә алган энергияне сак тотуны интенсификацияләү комплексы чараларын үтәү кирәк.

2. Муниципаль берәмлек территориясендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыруның максатлары, бурычлары һәм приоритетлары.

Муниципаль программаның максаты - муниципаль берәмлектә энергетик ресурсларны файдалануның нәтижәлелеген арттыру.

Муниципаль программа максатына ирешү өчен түбәндәге бурычларны үтәү кирәк:

- торак фондында энергетик ресурсларны файдалануның нәтижәлелеген арттыру;

- коммуналь инфраструктура системасында энергетик ресурсларны файдалануның нәтижәлелеген арттыру;

- энергетик ресурсларны тапшыру вакытында югалтуларны кимү, шул исәптән коммуналь инфраструктура системасында;

- кулланыла торган энергетик ресурсларны исәпкә алу приборлары белән тәмин ителү дәрәжәсен арттыру;

- энергия чыганакалары итеп кулланыла торган объектлар санын арттыру икенчел энергетик ресурслар һәм (яки) яңарышлы энергия чыганакалары;

- мотор ягулыгы һәм электрик энергиясе файдалану буенча югары икътисадый транспорт чаралары санын арттыру;

- муниципаль учреждениеләрне, жирле үзидарә органнарын энергетик ресурслар белән тәмин итүгә бюджет чыгымнарын, шулай ук коммуналь комплекс оешмаларына ягулык алу, коммуналь хезмәтләр өчен түләү кертү буенча граждандарга субсидияләр бирүгә бюджет чыгымнарын кимү, күрсәтелгән сфераларда энергетик ресурсларны файдалану күләме үзгәрүен исәпкә алып;

- чараларны финанслау өчен кулланыла торган бюджеттан тыш чаралар күләмен арттыру.

3. Кама Тамагы муниципаль районы территориясендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру үсешенә төп юнәлешләр.

Кама Тамагы муниципаль районы территориясендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру үсешенә төп юнәлешләр болар:

1) энергияне сак тотуны һәм энергетика нәтижәләлеген арттыруны планлаштыру;

2) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендәге проблемаларны хәл итүгә комплекслы караш, ул барлык факторларны (социаль-икътисади, демографик, экологик, мәдәни, оештыру-административ һ.б.) исәпкә ала, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру халәтенә һәм үсешенә йогынты ясый;

3) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру буенча чаралар үткөрүнең системалыгы һәм комплекслыгы, шулай ук энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру инфраструктурасының система төзүче элементларын формалаштыру һәм аларның функциональ бер-бересенә бәйләлеге;

4) энергетик ресурсларны нәтижәле һәм рациональ файдалану;

5) энергетик ресурсларны ресурслы, производство-технологик, экологик һәм социаль шартларны исәпкә алып файдалану;

6) энергияне сак тотуны һәм энергетика нәтижәләлеген арттыруны хуплау һәм стимуллаштыру;

7) муниципаль берәмлек территориясендә энергияны саклаучы һәм экологик чиста производствен технологияләрне куллануга, производство процессларының энергия нәтижәләлеген арттыруга, перспектив энергия нәтижәле технологияләрне кертүгә өстенлек бирү;

8) РФ субъектлары дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә эшчәнлек алып баручы хужалык итүче субъектлар, шундый хужалык итүче субъектларны берләштерүче коммерцияле булмаган оешмалар жаваплылык сфераларын ачык бүлү;

9) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру турындагы законнар таләпләрен үтәүгә контроль;

10) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру эшен оештыруга юнәлтелгән ресурсларны нәтижәле файдалану.

Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендәге программа энергияне сак тотуны идарә итү һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру буенча чаралар үткөрүнең системалыгы һәм комплекслыгы максатлары белән эшләнә һәм тормышка ашырыла.

4. Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәләлекне арттыру буенча карарларны тормышка ашыруның төп өлкәләре.

Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәләлекне арттыру буенча карарларны тормышка ашыруның төп өлкәләренә түбәндәгеләр керә:

- бюджет өлкәсе;

- Торак фонды;
- коммуналь инфраструктура системалары һәм энергетика;
- Транспорт комплексы;
- төзелеш;
- сәнәгать.

Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру өлкәсендәге программаларда булган һәм аларны төзәткәндә өстәп кертелгән максатлы күрсәткечләр, шулай ук жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә нәтижелелеген бәяләгәндә, энергияне сак тотуны үстерү һәм энергетик нәтижелелекне арттыру максатларына туры килергә һәм программаларны тормышка ашырудан икътисади эффектны бәяләү мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш.

Максатлы күрсәткечләрнең кыйммәтләре түбәндәгеләрне чагылдырырга тиеш:

а) торак фондында энергетик ресурсларны файдалануның нәтижелелеген арттыру;

б) коммуналь инфраструктура системаларында энергетик ресурсларны файдалануның нәтижелелеген арттыру;

в) энергетик ресурсларны тапшыру вакытында югалтуларны, шул исәптән коммуналь инфраструктура системаларындагы югалтуларны киметү;

г) кулланыла торган энергетик ресурсларны исәпкә алу приборлары белән жиһазландыру дәрәжәсен арттыру;

д) энергия чыганагы буларак икенчел энергетик ресурсларны һәм (яки) яңарышлы энергия чыганаclarын кулланучы объектлар санын арттыру;

е) югары энергетик нәтижелелек классына ия булган объектларга караган һәм шулай ук энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру буенча чаралар үткәреlgән, шул исәптән мотор ягулыгы буларак кулланыла торган бензин һәм дизель ягулыгын алыштыру буенча, мотор ягулыгының альтернатив төрләре - табигый газ, мотор ягулыгы буларак кулланыла торган газ кушылмалары (алга таба - газ кушылмалары), кысылган углеводород газы, электр энергиясе, куллану мөмкинлеге, табигый газ чыганаclarына, газ кушылмаларына, электр энергиясенә, мотор ягулыгының башка альтернатив төрләренә якынлык һәм шундый алыштыруның икътисади мәжбүрилеге исәпкә алынып, электр двигательлары белән жиһазландырылган транспорт чаралары, мотор ягулыгы һәм электр энергиясен куллану өлеше буенча югары икътисадлы транспорт чаралары санын арттыру;

ж) жирле үзидарә органнарын, муниципаль учреждениеләрне энергетик ресурслар белән тәмин итүгә бюджет чыгымнарын, шулай ук ягулык сатып алу өчен коммуналь комплекс оешмаларына субсидияләр бирүгә, коммуналь хезмәтләр өчен түләү кертү өчен гражданнырга субсидияләр бирүгә бюджет чыгымнарын, күрсәтелгән өлкәләрдә энергетик ресурсларны куллану күләме үзгәрүен исәпкә алып, киметү;

з) чараларны финанслау өчен кулланыла торган бюджеттан тыш чаралар күләмен арттыру.

4.1. Бюджет өлкәсе

2009 елның 23 ноябрәндәге №261-ФЗ «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру һәм Россия Федерациясенә аерым законнарына үзгәрешләр кертү турында» Федераль закон таләпләре буенча (2021 елның 21 декабрә үзгәрешләре белән) (2023 елның 1 гыйнварынан көчле редакция) энергияне сак тоту

һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру өлкәсендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны эшләү һәм гамәлгә ашыру;

2) коммуналъ комплекс оешмаларының энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру өлкәсендәге программаларына, аларның товарлары, хезмәтләре бәясенә (тарифларының) жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә торган таләпләрен урнаштыру;

3) Россия Федерациясенә федераль законнары һәм башка норматив-хокукый актлары тарафыннан мәжбүри дип билгеләнгән, шулай ук энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру өлкәсендәге тиешле муниципаль программада күздә тотылган энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру чараларының мәгълүмати тәмин ителүе;

4) энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру чараларын координацияләү һәм аларның үтәлешен муниципаль учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр тарафыннан контрольдә тоту;

Муниципаль берәмнең территориясендә эшчәнлек алып барган оешмаларга 2009 елның 23 ноябрәндәге N261-ФЗ «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру һәм Россия Федерациясенә аерым законнарына үзгәрешләр кертү турында» Федераль закон таләпләренә туры китереп, энергияне сак тоту буенча гамәлдәге программаларны китерү кирәк.

Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2019 елның 7 октябрәндәге №1289, Россия Федерациясә икътисади үсеш министрлығының 2020 елның 15 июлендәге №425 боерыгы белән дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр өчен биналар буенча энергоресурсларны куллануны киметүнең максатлы дәрәжәсен (МД) мәжбүри исәпләү һәм раслауны исәпкә алып, өч еллык вакыт өчен энергияне сак тоту өлкәсендә программалар эшләү тәртибе урнаштырылды.

Россиянең Икътисади үсеш министрлығының 2021 елның 28 апрелендәге №231 «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру өлкәсендә төбәк һәм муниципаль программаларын тормышка ашыру нәтижәсендә тәмин ителәчәк максатлы күрсәткечләрнең кыйммәтләрен исәпләү ысулын раслау турында» боерыгы таләпләре буенча, жирле үзидарә органнарын һәм муниципаль берәмнең муниципаль учреждениеләрен энергетик ресурслар белән тәмин итүне сыйфатландыра торган максатлы күрсәткечләргә түбәндәгеләр керә:

жирле үзидарә органнарын һәм муниципаль берәмнең муниципаль учреждениеләрен тәмин итү өчен электр энергиясенә чагыштырма чыгымы (гомуми мәйданның 1 кв. метрына исәпләгәндә).

Жирле үзидарә органнарын һәм муниципаль учреждениеләрне тәмин итүгә салкын суның чагыштырма чыгымы (1 кешегә исәпләгәндә)

Жирле үзидарә органнарын һәм муниципаль учреждениеләрне тәмин итүгә эссе суның чагыштырма чыгымы (1 кешегә исәпләгәндә)

Жирле үзидарә органнарын һәм муниципаль учреждениеләрне тәмин итүгә табигый газның чагыштырма чыгымы (1 кешегә исәпләгәндә).

Муниципаль берәмлек территориясендә эшчәнлек алып баручы жирле үзидарә органнары һәм муниципаль оешмалар (учреждениеләр) исемлегә түбән, 1 нче таблицада бирелгән.

№ т/б	Аталышы	Эшчәнлек төре
1	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты	Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимият органнарының шәһәрләрдә һәм районнарда үз вәкаләтләрен үтәү буенча эшчәнлеге
2	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл җирлеге башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
3	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Бортас авыл җирлеге башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
4	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Карамалы авыл җирлеге башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
5	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Кариле авыл җирлеге башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
6	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Салтык авыл җирлеге башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
7	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Варварино авыл җирлеге башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
8	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
9	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Кирельский авыл җирлеге башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
10	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Келәнче авыл җирлеге башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
11	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Красновидово авыл җирлеге башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
12	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Кече Салтык авыл җирлеге башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
13	Татарстан Республикасы Кама тамагы муниципаль районының "Тенеш шәһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлеге башкарма комитеты	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге
14	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Осинники авыл	Җирле үзидарә органнары эшчәнлеге

	жирлеге башкарма комитеты	
15	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы башкарма комитеты	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге
16	Татарстан Республикасы Камка Тамагы муниципаль районы Куйбышев Затоны шәһәр тибындагы поселогы башкарма комитеты	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге
17	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Иске Барыш авыл жирлеге башкарма комитеты	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге
18	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Иске Казиле авыл жирлеге башкарма комитеты	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге
19	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Сүке авыл жирлеге башкарма комитеты	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге
20	Татарстан Республикасы Кама-Тискә муниципаль районы Теньки авыл жирлеге башкарма комитеты	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге
21	Татарстан Республикасы Кама-Устье муниципаль районы Уразлы авыл жирлеге башкарма комитеты	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге
22	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге башкарма комитеты	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге
24	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Контроль-хисап палатасы	
25	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының "Кама Тамагы шәһәр "Кояшкай" 2 нче балалар бакчасы " МБДОУ	Мәктәпкәчә белем бирү
26	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Теньки авыл жирлегенә Теньки авылындагы "Аленушка" балалар бакчасы " МББМУ	Мәктәпкәчә белем
27	Кама Тамагы муниципаль районы Татарстан Республикасы Сөйки авыл жирлеге Сөйки авылы "Аленушка" балалар бакчасы" МББМУ	Мәктәпкәчә белем бирү
28	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Красновидово авыл жирлегенә " Ветерок "балалар бакчасы" МББМУ	Мәктәпкәчә белем бирү

29	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының "Кама Тамагы штп "Радуга" 1 нче катнаш төрдәге балалар бакчасы " МББМУ	Мәктәпкәчә белем бирү
30	Россия Федерациясе Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Иске Казиле авыл җирлегенә Иске Казиле авылы "Кояшкай" балалар бакчасы" муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе	Мәктәпкәчә белем бирү
31	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Кариле авыл җирлегенә " Кыңгырау "балалар бакчасы" МББМУ	Мәктәпкәчә белем бирү
32	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының"Куйбышев Затоны" штп "Родничок" балалар бакчасы " МББМУ	Мәктәпкәчә белем бирү
33	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Салтык авыл җирлегенә " Шатлык "балалар бакчасы" МББМУ	Мәктәпкәчә белем бирү
34	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Кариле авыл җирлегенә "Олы Кариле урта гомуми белем бирү мәктәбе" МБМУ	Урта гомуми белем
35	Затон урта гомуми белем бирү мәктәбе МБГБУ	Урта гомуми белем
36	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының "Кама Тамагы татар урта гомуми белем бирү мәктәбе" МББМУ	Урта гомуми белем
37	"Көрәле авылының" Ак каен "башлангыч мәктәп-балалар бакчасы" МБМУ	Урта гомуми белем
38	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Тәмте авыл җирлегенә "Тәмте урта гомуми белем бирү мәктәбе" МБМУ	Урта гомуми белем
39	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кирельский авыл җирлегенә " Кирельский авылы "Радуга" балалар бакчасы" муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе	Мәктәпкәчә белем бирү
40	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының "Тенеш штп "Улыбка " балалар бакчасы " Муниципаль	Мәктәпкәчә белем бирү

	Бюджет Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе	
41	Россия Федерациясе Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының" Кама Тамагы урта гомуми белем бирү мәктәбе " муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе	Урта гомуми белем
42	Татарстан Республикасы Кама Тамагы буе муниципаль районы Кирельский авылы «Кирельский төп гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе	Урта гомуми белем
43	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Красновидово авылы «Красновидово төп гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе	Урта гомуми белем
44	Татарстан Республикасы Кама-Идел буе муниципаль районы Тенишево штп «Рудник урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе	Урта гомуми белем
45	Россия Федерациясе Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Иске Казиле авыл жирлегенең" Иске Казиле урта гомуми белем бирү мәктәбе " муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе	Урта гомуми белем
46	Россия Федерациясе Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Сөйки авыл жирлегенең" Сөйки урта гомуми белем бирү мәктәбе " муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе	Урта гомуми белем
47	Россия Федерациясе Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының" Балалар музыка мәктәбе " өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе	Балалар һәм өлкәннәр өстәмә белеме
48	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы «Спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе	Балалар һәм өлкәннәр өстәмә белеме
49	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының" Мәктәптән тыш эш үзәге " өстәмә белем бирү муниципаль	Балалар һәм өлкәннәр өстәмә белеме

	бюджет учреждениесе	
50	"ФОРПОСТ" жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр (мәктәп) формированиеләренең Кама Тамагы территорияль үзәге" муниципаль бюджет учреждениесе	Жәмгыяткә дәүләт хезмәтләрен күрсәтү
51	Кама Тамагы муниципаль районының «Жирлекара үзәк китапханәсе» муниципаль бюджет учреждениесе	Китапханәләр һәм архивлар эшчәнлеге
52	«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Яшьләр үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе	Сәламәтлек саклау, белем бирү, социаль-мәдәни үсеш һәм башка социаль хезмәтләр өлкәсендә дәүләт тәгидире
53	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы «Туган якны өйрәнү район музейе» муниципаль бюджет учреждениесе	Музейлар эшчәнлеге
54	«Акчарлак спорт-сәламәтләндрү комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы	Спорт объектлары эшчәнлеге
55	«Кама Тамагы муниципаль районы халкын мәдәни-ял үзәге белән хезмәт күрсәтү үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе	Мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре эшчәнлеге
56	«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге» муниципаль казна учреждениесе	Ял һәм күңел ачу өлкәсендәге эшчәнлек
57	«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге» муниципаль казна учреждениесе	Физкультура-сәламәтләндрү эшчәнлеге
58	«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Гражданлык яклау идарәсе» муниципаль казна учреждениесе	Гаделсез ситуацияләрдә иминлекне тәмин итү эшчәнлеге»
59	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы «Мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждениесе	Жирле үзидарә органнарының гомуми характердагы мәсьәләләр белән идарә итү эшчәнлеге»
60	«Кама Тамагы муниципаль районы Үзәкләштерелгән бухгалтериясе» муниципаль казна учреждениесе	Кама Тамагы муниципаль районының «Үзәкләштерелгән бухгалтерия» муниципаль казна учреждениесе
61	«Кама Тамагы муниципаль районы Информацион технологияләр һәм	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге

	мәгълүмат яклау үзәге» муниципаль учреждениесе	
62	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре палатасы	Дәүләт милкендәге имуществоны идарә итү
63	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль район Советы	Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнарының үз вәкаләтләрен шөһәрләрдә һәм районнарда гамәлгә ашыру эшчәнлеге
64	"Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кама Тамагы шөһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлеге Советы	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге
65	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Куйбышев Затоны шөһәр тибындагы поселогы Советы	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге
67	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының финанс-бюджет палатасы	Жирле үзидарә органнары эшчәнлеге

Жирле үзидарә органнарында һәм муниципаль берәмлекнең муниципаль учреждениеләрендә энергетик ресурсларны куллану турындагы мәгълүмат түбәндә 2 нче таблицада китерелгән.

2 таблица

№ т/б	Энергетик ресурсының атамасы	Үлчәү берәмлеге	Базалы (2025) ел
1	Электр энергиясе	кВт.сәг	1 646 758,0
2	Жылылык энергиясе	Гкал	5554,13
3	Каты ягулык	тонна	0
4	Мотор ягулыгыннан тыш, табигый газ	куб. м	1065330,00
5	Мотор ягулыгы, шул исәптән:		
5.1	бензин	тонна	23,02
5.2	дизель ягулыгы	тонна	78,58
6	Су		
6.1	Салкын су	куб. м	20535,66
6.2	Кайнар су	куб. м	0
7.	Жирле үзидарә органнарының һәм муниципаль берәмлекнең муниципаль учреждениеләренең урнашуның гомуми мәйданы	кв.м	93347,39
8.	Жирле үзидарә органнарының һәм муниципаль берәмлекнең муниципаль учреждениеләре биналарының кулланучылар саны (хезмәткәрләр һәм кунаклар)	кеше	2175

Цель күрсәткечләренә, муниципаль учреждениеләр куллана торган энергетик ресурсларны исәпкә алу приборлары белән жиһазландырылуын характеристикалы, түбәндәгеләр карый:

- муниципаль учреждениеләр тарафыннан кулланыла торган табигый газ, жылылык энергиясе, электр энергиясе һәм суның гомуми күләмендә исәпкә алу приборлары буенча сатып алынган табигый газ, жылылык энергиясе, электр энергиясе һәм суның муниципаль учреждениеләр тарафыннан кулланыла торган өлеше (процент).

Муниципаль учреждениеләр тарафыннан кулланыла торган табигый газ, жылылык энергиясе, электр энергиясе һәм суның гомуми күләмендә исәпкә алу приборлары буенча сатып алынган табигый газ, жылылык энергиясе, электр энергиясе һәм су турындагы мәгълүмат түбәндә 3 нче таблицада китерелгән.

3 таблица

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Базалы (2025) ел
1.	Муниципаль учреждениеләр тарафыннан кулланыла торган табигый газ, жылылык энергиясе, электр энергиясе һәм суның гомуми күләмендә исәпкә алу приборлары буенча сатып алынган табигый газ, жылылык энергиясе, электр энергиясе һәм суның өлеше:		
	жылылык энергиясе	%	0
	электр энергиясе	%	100
	салкын су	%	61,9
	табигый газ	%	100

Жирле үзидарә органнары карамагындагы муниципаль оешмаларда энергетика ресурсларын куллануны характерлы торган максатчан күрсәткечләргә түбәндәгеләр керә:

- жирле үзидарә органнары карамагындагы муниципаль оешмаларның уку-тәрбия биналары һәм бүлмәләре өчен жылылык энергиясенә үзкыйммәте чыгымы;
- жирле үзидарә органнары карамагындагы муниципаль оешмаларның уку-тәрбия биналары һәм бүлмәләре өчен электр энергиясенә үзкыйммәте чыгымы;
- жирле үзидарә органнары карамагындагы муниципаль оешмаларның сәламәтлек саклау һәм халыкны социаль хезмәт күрсәтү биналары һәм бүлмәләре өчен жылылык энергиясенә үзкыйммәте чыгымы;
- жирле үзидарә органнары карамагындагы муниципаль оешмаларның сәламәтлек саклау һәм халыкны социаль хезмәт күрсәтү биналары һәм бүлмәләре өчен электр энергиясенә үзкыйммәте чыгымы.

Жирле үзидарә органнары карамагындагы муниципаль оешмаларда энергетик ресурсларны куллану турындагы мәгълүмат түбәндә 4 нче таблицада китерелгән.

4 таблица

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Базалы (2025) ел
-------	-----------------	-----------------	------------------

1.	Жирле үзидарә органнары карамагындагы муниципаль берәмлекнең уку-тәрбия биналары һәм бүлмәләренең гомуми мәйданы	кв.м	36070,34
2.	Жирле үзидарә органнары карамагындагы муниципаль берәмлекнең уку-тәрбия биналары һәм бүлмәләре тарафыннан кулланылу күләме:		
2.1	электр энергиясе	кВт.сәг	754945,00

Жирле үзидарә органнарында һәм муниципаль берәмлекнең муниципаль учреждениеләрендә (предприятиеләрендә) тәкъдим ителә:

- нерациональ куллануны бетерү,
- югалтуларны бетерү,
- эффективлыгын арттыру.

Энергия үткөрүне саклау һәм энергетик эффективлыгын арттыру өлкәсендәге законнар таләпләрен нәтижәле үтәү өчен, жирле үзидарә органнарында, алар карамагында муниципаль учреждениеләр урнашкан, буйсынган муниципаль учреждениеләрдә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру өчен җаваплы затларны билгеләү тәкъдим ителә.

Җаваплы затларның квалификациясен арттыру максатында энергия үткөрүне саклау һәм энергетик эффективлыгын арттыру өлкәсендә өйрәтүне оештыру тәкъдим ителә.

Муниципаль учреждениеләр объектларында энергия үткөрүне саклау һәм энергетик эффективлыгын арттыру чараларын һәм проектларын гамәлгә ашыруда, бюджеты чыганаclarын, шул исәптән энергия сервис килешүләрен (контрактларны) тарту тәкъдим ителә.

4.2. Торак фонды

Торак фондында тәкъдим ителә:

- кулланыла торган энергетик ресурсларны һәм суны исәпкә алуны тәэмин итү буенча эшләрне оештыру; күпбүлмәле йортларга энергетик эффективлык классларын бирү буенча эшләрне оештыру;

- чаралар исемлеге буенча чараларны гамәлгә ашыруны күзәтү алып бару;

- Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимияте органы тарафыннан расланган, бер үк вакытта һәм (яки) регулярь үткәрелергә тиешле күпбүлмәле йорттагы помещениеләрнең ияләре милкенә карата энергия үткөрүне саклау һәм энергетик эффективлыгын арттыру буенча чараларны күзәтү;

- Россия Федерациясе законнары тарафыннан билгеләнгән биналар, корылмалар, сооружеииеләр энергетик эффективлыгы таләпләрен үтәүне күзәтү алып бару;

- энергоэффектив технологияләре, материаллары һәм жиһазларын кулланып, күпфатирлы йортларның хужаларының уртак милкен капитал ремонтлау чараларын үткөрү;

Торак фондында максатчан күрсәткечләрне исәпләү өчен нәтижәләр түбәндәге, 5 нче таблица.

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәм леге	2026 ел
1.	Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан күпфатирлы йортлар саны	берәмлек	85

4.3. Коммуналь инфраструктура һәм энергетика системалары

Кама Тамагы муниципаль районы территориясендә коммуналь ресурсларны житештерү һәм сату белән шөгыйльләнүче оешмалар исемлеге түбәндәге, 6 нче таблица бирелгән.

6 таблица

№ т/б	Ресурс, хезмәт күрсәтү	ресурс белән тәэмин итүче оешма
1.	Электр белән тәэмин итү	«Татэнерго» ГАЖ, «Татэнергосбыт» ГАЖ
3.	Салкын су белән тәэмин итү	«Кама Тамагы коммуналь челтәрләре» ГАЖ, «УЮТ» МУП
4.	Су чыгару	«Кама Тамагы коммуналь челтәрләре» ГАЖ, «УЮТ» МУП
5.	Газ белән тәэмин итү	«Газпром трансгаз Казан» ЖЧЖ
6.	Каты көнкүреш калдыкларын жыю һәм утильләштерү	«ПЖКХ» идарәче компаниясе» ЖЧЖ

Тәртипкә салынган эшчәнлек төрләрен алып баручы оешмаларда түбәндәгеләрне үтәргә киңәш ителә:

1. Оешма объектларының энерготехнологик тикшеренүләрен үткәрү һәм энергетик паспортлаштыру;

2. Энергияресурсларын исәпкә алуны автоматик системаларны һәм энергияне саклаучы технологияләрне кертү;

3. Энергияресурсларын исәпкә алуны коралларны куеш;

4. Суны күтәрү, чистарту һәм ташыу өчен кулланыла торган жиһазны реконструкцияләү һәм модернизацияләү, шул исәптән жиһазны файдалы эш коэффициенты югарырак булган жиһазга алыштыру, инновацион карарлар һәм технологияләрне кертү;

5. Су югалтуларны киметү максатында су үткәргеч челтәрләрен алыштыру яки реконструкцияләү;

6. Эш режимнарын оптимизацияләү максатында насос агрегатларын алыштыру;

7. Салкын һәм жылы су белән тәэмин итү һәм су кайтару системнары эшен оптимизацияләү һәм насос станцияләрен модернизацияләү;

8. Су белән тәэмин итү һәм су кайтару челтәрләрен гидромеханик чистарту үткәрү;

9. Су белән тәмин итү һәм су кайтару челтәрләре жиһазын коррозиядән һәм башка төшәмнәрдән (шул исәптән электрохимияк саклау системасы) саклау системасын куеш;

10. Су белән тәмин итү һәм су кайтару объектларының электроустановкаларында ешлыкны көйләүче приводларны һәм йомшак йөртү жиһазларын куеш;

11. Су белән тәмин итү һәм су кайтару челтәрләрендәге болат трубаларны хәзерге заман полимер материалларыннан эшләнгән трубаларга алыштыру;

12. Су алу төеннәрен су чыгымын исәпкә алучы төеннәр белән жиһазландыру;

13. Хезмәт күрсәтүләр кулланучыларында су чыгымын исәпкә алучы коралларны куеш;

14. Электр энергиясен тапшыру өчен кулланыла торган жиһазны реконструкцияләү һәм модернизацияләү, шул исәптән жиһазны үткөрү сәләте югарырак булган жиһазга алыштыру, инновацион карарлар һәм технологияләрне кертү;

15. Схема режимнарын оптимизацияләү;

16. Реактив куәтне компенсацияләү өчен жиһазны куеш;

17. Электр челтәре линияларында көчәнеше көйләү;

18. Кулланучыларда электр энергиясе коммерция исәбе кораллары күрсәткеләрен тиешле вакытта һәм ышанычлы итеп алуны оештыру, аларның техник халәтен тикшерү;

Ресурс белән тәмин итүче оешмаларга энергияны саклау һәм энергетик эффективлыкны арттыру программаларын эшләү тәкъдим ителә.

Бюджет оешмаларына карата күрсәтелгән чараларны үтәргә тәкъдим ителә.

4.3.1. Урам яктыртуында энергия чыгымнарын оптимизацияләү буенча чаралар түбәндәге юнәлешләр буенча гамәлгә ашырыла ала:

Проектлар түбәндәге төп чаралар исәбенә гамәлгә ашырыла:

1.Муниципаль берәмлек территориясендәге урам яктырту системасын энергоэффектив яктырту чыганакалары белән тулысынча жиһазландыру;

2.Тышкы яктыртуны модернизацияләү (Пешеходная юллар, Проезжая өлеш, керү һәм чыгу зоналары) электрон йөртүне көйләүче автоматлар белән яктырткычларны куллану, вакыт релесен куллану, ул автоном эшнең тулы программасын бирүгә, яктыртуның тәүлек циклларын үзгәртеп торуга мөмкинлек бирә;

3.Эчке яктыртуны модернизацияләү (яшәү бүлмәләрендә, коридорларда, лифт майданчыкларында һ.б.) вольфрам лампаларын яктыртуны идарә итү һәм көйләү жиһазларын кулланып, компакт люминесцент лампаларга алыштыру.

МО эченә керүче торақ пунктлар исемлегә, даими яшәүче гражданның саны (2022 елның 1 гыйнварына Росстат мәгълүматлары буенча) түбәндәге, 7 нче таблица бирелгән.

7 нче таблица.

№ т/б	Аталышы	Яшәүче гражданның саны, кеше
1	Кама Тамагы шәһәр тибындагы поселогы	4 198

2	Куйбышев Затоны штп	2 885
3	Тенеш штп	710
4	Балтач авылы	170
5	Олы Бортас авылы	28
6	Балчыклы авылы	140
7	Кече Бортас авылы	64
8	Олы Карамалы авылы	100
9	Келәр авылы	4
10	Бәрлегуҗа авылы	125
11	Малаевка авылы	4
12	Олы Кариле авылы	298
13	Бәби авылы	0
14	Кече Кариле авылы	39
15	Чаллы авылы	127
16	Олы Салтык авылы	245
17	Олы Мәрәтхуҗа авылы	56
18	Даныш авылы	67
19	Менгличево авылы	0
20	Көрәле ав.	143
21	Варварино ав.	108
22	Кирельский ав.	449
23	Ишем ав.	56
24	Мордва Каратае	61
25	Кләнче ав.	287
26	Бәки ав.	14
27	Красновидово ав.	375
28	Антон ав.	92
29	Бортас ав.	122
30	Кече Салтык ав.	133
31	Кече Мәрәтхуҗа ав.	126

32	Яшелчә ав.	29
33	Осинники пос.	138
34	Иске Барыш ав.	115
35	Кыртапа ав.	111
36	Каратал ав.	147
37	Иске Казиле ав.	156
38	Атабай авылы	51
39	Бишалаб авылы	13
40	Сөйки авылы	644
41	Сөйки Взвозы пос.	2
42	Теньки авылы	1 334
43	Лабыш авылы	58
44	Тукай авылы	13
45	Ясная Поляна авылы	11
46	Свободный Труд пос.	7
47	Татарстан зональ тәҗрибә станциясе пос.	157
48	Уразлы авылы	52
49	Кече Карамалы авылы	95
50	Салтыган авылы	38
51	Олы Яңасала авылы	216
52	Шәпкә авылы	87

Кама Тамагы муниципаль районы территориясендә энергияне сак тоту потенциалын бәяләү һәм урамнарны яктырту системаларында энергияне нәтиҗәле кулланучы яктылык чыганаclarының өлешен исәпләү өчен урамнарны яктырту системасына анализ ясалды һәм кулланыла торган яктырткыч приборларның типлары һәм аларның куәте билгеләнде, шулай ук еллык электр энергиясен куллану билгеләнде. Яктырткычларның кулланыла торган куәте һәм эшләү дәвамлылыгы түбәндә 8 нче таблицада китерелгән.

8 таблица

Җиһазлау төре	Саны	Куәт (гомуми), Вт	Эш вакыты, елдагы көннәр саны	Эш вакыты, тәүлеккә сәгать
Урам яктырткычлары - светодиод	2800	106400	365	9

төрөкөмөш	986	67048	365	9
башкалар	200	10000	365	9

Муниципаль берәмлек территориясендәге урамнарны яктырту системаларындагы Энергия нәтижәле яктылык чыганаclarына Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 24 декабрендәге 2255 номерлы карары белән расланган яктырту максатларында алмашынучан ток чылбырларында кулланыла торган яктырту жайланмаларына һәм электр лампаларына карата таләпләргә туры килә торган светодиодлы яктырткычлар яисә светодиодлы лампалар керә.

Район территориясендәге урам яктырту системасында энергияффефектив яктылык чыганаclarының өлеше 95,73% тәшкил итә.

4.4. Транспорт комплексы

Транспорт комплексында энергияне сак тоту һәм аның энергетик нәтижәлелеген арттыру буенча чаралар:

1. Транспорт чаралары тарафыннан мотор ягуы буларак кулланыла торган бензин һәм дизель ягуын, куллану мөмкинлеген, табигый газ, газ кушылмалары, кысылган углеводород газы, электр энергиясе, мотор ягуының башка альтернатив төрләренә, табигый газ, газ кушылмалары, электр энергиясе, мотор ягуының башка альтернатив төрләре чыганаclarына якынлыгын һәм икътисадый мөмкинлеген исәпкә алып, альтернатив төрләренә алыштыру.

2. Автомобиль газ тутыру компрессор станцияләрен төзү.

4.5. Төзелеш

Россия Федерациясе кануннары белән билгеләнгән энергетик нәтижәлелек таләпләре биналар, корылмалар, гидротехник корылмалар, шул исәптән жылылык кулланучы корылмалар, электр кабул итүчеләр, су алу жиһазлары һәм (яки) табигый газны куллану жиһазлары белән жиһазландырылган биналар, корылмалар, гидротехник корылмаларны проектлау, яңарту, капитал ремонт һәм эшлätү вакытында кулланырга тиеш.

4.6. Сәнәгать

Сәнәгать секторында түбәндәгеләргә ярдәм итү тәкъдим ителә:

- сәнәгать эшчәнлегенә субъектларын энергияффефектив һәм энергияне саклай торган технологияләренә кулланып, производствоны технологик яңарту һәм модернизацияләү;

- эшкәртү производстволарында продукциянең энергия сыйдырышлылыгын киметү;

- сәнәгать эшчәнлегенә субъектларының энергия нәтижәлелегенә һәм хезмәт житештерүчәнлегенә дәрәжәсен арттыруга.

Кама Тамагы муниципаль районы башкарма комитеты муниципаль берәмлек территориясендә продукция төрләре, эшләр (хезмәт күрсätүләр) житештерү өчен сәнәгать житештерүе өлкәсендә энергетика ресурсларын куллану күләме буенча белешмәләренә исәпкә алмый.

5. Табигый һәм кыйммэт чагылышта көтелгән нәтижәләрне, шул исәптән тиешле программаны гамәлгә ашырудан икътисадый нәтижәне, мондый чараларны үткөрү срокларын күрсәтеп, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чаралары

Муниципаль программада күздә тотылган чаралар Кама Тамагы муниципаль районы территориясендә энергияресурсларын куллануны киметергә, һәм коммуналь хезмәтләр һәм энергияресурсларын түләү буенча муниципаль берәмлек бюджеты чыгымнарын кыскартуга ярдәм итәр.

Муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыру 2026 елдан 2026 елга кадәр аерым этапларны аермыйча планлаштырыла.

Энергияне сак тоту буенча программаларны мәжбүри эшләр һәм гамәлгә ашыру буенча хакыйкый законнар таләпләрен үтәүдән тыш, муниципаль программага мәжбүри тәртиптә кертелергә тиешле чаралар, шулай ук оештыру чаралары уртача алганда, кулланыла торган ресурслар күләмен 0,05% ка кадәр киметергә мөмкинлек бирә.

5.1. Программага мәжбүри тәртиптә кертелергә тиешле энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чаралары

5.1.1. Торак фондында кулланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборларын, шул исәптән исәпкә алуның интеллектуаль приборларын, автоматлаштырылган системаларны һәм диспетчерлаштыру системаларын кулланып, жиһазлау чаралары

Төп чара булып:

- гражданныр белән торак фондында суны, табигый газны, жылылык һәм электр энергиясен исәпләү приборлары, шул исәптән күпфатирлы йортларны су, жылылык һәм электр энергиясен исәпкә алуның күмәк гомумйорт приборлары, индивидуаль һәм гомуми (коммуналь фатирлар өчен) су, табигый газ, жылылык һәм электр энергиясен исәпкә алу приборлары белән жиһазлау (исәпкә алу приборлары күрсәткечләре буенча исәпләүгә күчү буенча) аңлату эшләре башкару

Муниципаль учреждениеләргә, муниципаль берәмлек территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы ресурс тәмин итүче оешмаларга, муниципаль учреждениеләр тарафыннан кулланыла торган биналарны, корылмаларны һәм гидротехник корылмаларны кулланыла торган энергетик ресурсларны исәпкә алу приборлары белән жиһазлау эшләрен оештырырга, шулай ук урнаштырылган исәпкә алу приборларын эшкә кушырга кирәк.

5.1.2. Торак фондын энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру, шул исәптән күпфатирлы йортларда гомуми мөлкәткә энергия нәтижәлелеген арттыру чаралары

Төп чара булып:

- күпфатирлы йортта урыннар милекчеләренең гомуми мөлкәтенә карата энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чаралары турында, күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне тотуга карата мәжбүри таләпләр составына керә торган, гражданнырга мәгълүмат бирү

5.1.3. Торак-коммуналь хужалыгын үстөрүгө юнөлдөрөлгөн коммуналь инфраструктура системаларының энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чаралары Төп чара булып:

- муниципаль берәмлек территориясендә тәртипсез төрдөгә эшчәнлек белән шөгылләнүче оешмаларның энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру буенча программада катнашу.

5.1.4. Дәүләт яисә муниципаль берәмлек катнашында оешмаларда энергияне сак тоту һәм әлеге оешмаларның энергетика нәтижәлелеген арттыру чаралары

Муниципаль программа үз эченә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендәге түбәндәге программаларда булган чараларны кертә:

а) муниципаль берәмлек территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы оешмалар;

б) тәртипсез төрдөгә эшчәнлек белән шөгылләнүче оешмалар, әгәр әлеге оешмаларның товарлары, хезмәтләре өчен бәяләр (тарифлар) жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнсә;

в) дәүләт яки муниципаль берәмлек катнашындагы оешмалар, дәүләт (муниципаль) учреждениеләре, аларның гамәлгә ашыруы энергетик ресурсларны куллануны киметү потенциалына ирешүне тәэмин итә.

5.1.5. Энергетик ресурсларны тапшыру өчен кулланыла торган хужасыз күчемсез мөлкәт объектларын ачыклау чаралары

Төп чара булып:

- энергетик ресурсларны тапшыру өчен кулланыла торган хужасыз күчемсез мөлкәт объектлары белән идарә итүне оештыру (мондый объектлар ачыкланганнан соң), шул исәптән энергетик ресурсларның (жылылык энергиясен, электр энергиясен кертәп) бу объектларны эксплуатацияләгәндә барлыкка килә торган норматив югалтуларын компенсацияләү чыганагын билгеләү, аерым алганда, күрсәтелгән югалтуларын компенсацияләү чыгымнарын мондый объектлар белән идарә итүче оешма тарифына Россия Федерациясе законнары нигезендә кертү исәбенә.

Әлеге чараларны тулысынча гамәлгә ашыру өчен жирле үзидарә органнарына Кама-Устьинск муниципаль районы территориясендә жылылык белән тәэмин итү схемаларын һәм су белән тәэмин итү схемаларын эшләү яки яңарту эшен алып барырга кирәк.

5.1.6. Энергетика ресурсларын житештерүчеләрне һәм кулланучыларны, энергетика ресурсларын тапшыруны гамәлгә ашыручы оешмаларны стимуллаштыру, энергияне сак тоту, энергетика нәтижәлелеген арттыру һәм энергетика ресурсларын югалтуларын киметү чаралары

Төп чаралар булып:

- электр һәм жылылык энергиясен житештерү, электр һәм жылылык энергиясен тапшыру өчен кулланыла торган жиһазларны модернизацияләү чаралары, шул исәптән жиһазларны файдалы эш коэффициенты югарырак булган жиһазларга алыштыру, нәтижәлелекне арттыру максатларында

инновацион чишмәләр һәм технологияләрне кертү;

- аларны тапшырганда электр энергиясенен, жылылык энергиясенен югалтуларын кыскарту чаралары;

- тапшыру (транспортлау) вакытында кулланылган электр энергиясенең күләмен кыскарту чаралары;
- аны тапшырганда су югалтуларын кыскарту чаралары;
- суны чыгару һәм (яки) канализация суларын чистарту өчен электр энергиясенең кулланылышын киметү чаралары.

Әлеге чаралар муниципаль берәмлек территориясендә эшләүче электр һәм жылылык энергиясе житештерүчеләрнең, электр челтәре оешмаларының, су белән тәмин итүне һәм суны чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмаларның энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә эшләнгән инвестиция һәм житештерү программаларында, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру программаларында исәпкә алынган.

Югарыда күрсәтелгән чараларны гамәлгә ашыру, шулай ук тәртипсез бәяләр (тарифлар) кулланып табылган бюджеттан тыш акчаларны куллану юлы белән мөмкин.

5.1.7. Энергия чыганагы буларак икенчел энергетик ресурсларны һәм (яки) яңарышлы энергия чыганаclarын куллану очраclarы санын арттыру чаралары

Муниципаль берәмлек территориясендә энергия чыганагы буларак икенчел энергетик ресурсларны һәм (яки) яңарышлы энергия чыганаclarын куллана торган объектлар юк.

5.1.8. Транспорт комплексында энергияне сак тоту чаралары

Транспорт комплексында энергияне сак тоту һәм аның энергетик нәтижәләлеген арттыру чаралары, шул исәптән транспорт чаралары тарафыннан моторлы ягулык буларак кулланылган бензин һәм дизель ягулыгын алыштыру, табигый газ, газ кушылмалары, яндырылган углеводород газы, электр энергиясенең, моторлы ягулыкның башка альтернатив төрләрен куллану мөмкинлеген һәм урынлашу яқынлыгын, табигый газ, газ кушылмалары, электр энергиясенең, моторлы ягулыкның башка альтернатив төрләре чыганаclarына ияртеп, әлеге алыштыруның икътисади целесобразлыгын исәпкә алып, жәмәгать транспорына караган транспорт чаралары булмау сәбәпле, муниципаль берәмлек балансында тәкъдим ителми.

5.1.9. "1." - "7." пунктларында күрсәтелгән чараларны мәгълүмати тәмин итү, шул исәптән энергетика ресурслары кулланучыларына күрсәтелгән чаралар турында һәм энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру ысуллары турында мәгълүмат житкерү чаралары

Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитетына муниципаль берәмлек территориясендә энергияне сак тотуны һәм энергетика нәтижәләлеген арттыруны мәгълүмати ярдәм күрсәтүне һәм пропагандалауны тәмин итәргә кирәк:

- энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәләлекне арттыру турындагы законнар таләпләре турында мәгълүмат урнаштыру;

- жирле үзидарә власте органнарының рәсми сайтында Интернет челтәрендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәләлекне арттыру өлкәсендәге муниципаль программаны урнаштыру;

- кулланучыларны энергияне сак тоту сервис килешүләре (контрактлар) төзү мөмкинлеге турында һәм аларның төзеү үзенчәлекләре турында хәбәрдар итү;

- кулланучыларны көнкүреш энергия кулланучы жиһазларының һәм Россия Федерациясе законнарына туры китереп, аларның энергетик нәтижәләлек класслары билгеләнүче яки энергетик нәтижәләлекнең ирекле маркировкасы кулланылуы башка товарларның энергетик нәтижәләлеге турында хәбәрдар итү.

5.2. Муниципаль программаны тормышка ашыру механизмы

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының җаваплы башкаручысы-Башкарма комитеты тарафыннан муниципаль программаны башкаруда катнашучылар белән берлектә гамәлгә ашырыла. Җаваплы башкаручы түбәндәгеләрне башкара:

1) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру өлкәсендә муниципаль программаны эшләү һәм тормышка ашыру;

2) коммуналь комплекс оешмаларының энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру өлкәсендә программаларга таләпләр урнаштыру, аларның товарларына, үтәүче хезмәтләренә бәяләр (тарифлар) куела, алар җирле үзидарә органнары тарафыннан урнаштырырга тиеш;

3) Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив-хокукий актлары белән мәҗбүри ителгән, шулай ук энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру өлкәсендәге тиешле муниципаль программа белән күздә тотылган энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру чараларының мәгълүмат тәмин итүе;

4) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру чараларын координацияләү һәм муниципаль учреждениеләр тарафыннан аларның үтәве буенча контроль;

Кама Тамагы муниципаль районы бюджетының чараларын муниципаль программа чараларын тормышка ашыру рамакаларында бүлеп бирү Россия Федерациясенең эшләүче бюджет законодательствосы, Россия Федерациясенең эшләүче законодательствосы таләпләре буенча, дәүләт яки муниципаль ихтияҗларны тәмин итү өчен товар, эш, хезмәтләр сатып алу өлкәсендә башкарыла.

Кама Тамагы муниципаль районының Башкару комитетына муниципаль учреждениеләр җитәкчеләре арасында аңлату эшләре алып баруны оештырырга кирәк, энергетик ресурсларны куллануның энергетик нәтижелелеген арттыру һәм энергияне сак тотуга юнәлтелгән эшләренә башкаручы тарафыннан үтәләр торган энергияне сак тотучы килешүләр (контрактлар) төзү мөмкинлеге турында, аларның предмети булып муниципаль берәмлек территориясендә тора.

5.3. Муниципаль программаның энергияне сак тотуны үстерү һәм энергетика нәтижелелеген арттыру максатларына ирешүне бәяләү

Энергияне сак тотуны үстерү һәм энергетика нәтижелелеген арттыру максатларына ирешүне бәяләү санлы һәм (яки) сыйфатлы максатлы күрсәткечләр, критерийлар һәм ысуллар кулланып башкарыла. Муниципаль программа чараларын башкару барышын бәяләү аның тормышка ашыруында көтелгән максатлы күрсәткечләрне мониторинг итүгә нигезләнә, фактика ирешкән, шулай ук күрсәткечләрнең максатлы кыйммәтләрен чагыштыру буларак. Мониторинг буенча мәгълүматлар буенча фактика ирешкән нәтижеләргә туры китереп, муниципаль программага тиешле үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертеләргә мөмкин.

5.4. Муниципаль программаға мәжбүри рәвештә кертелергә тиешле энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру чаралары исемлеге

№ т/б	Чара исеме	үлчәү берәмлеге	Программаны тормышка ашырудан көтелгән нәтижәләр				Финанслау күләме, сум	Чараны үткөрү вақыты	Жаваплы башкаручы
			табигый чагылышта			Бәя чагылышында, сум			
			2026 ел	2027 ел	2028 ел				
1.	Торак фондында кулланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборларын, шул исәптән кулланып жиһазлау интеллектуаль исәпкә алу приборларын, автоматик системаларны һәм диспетчерләштерү системаларын								
1.1.	Гражданнар белән аңлату эшләре алып бару, торак йортларны торак фондында суны, табигый газны, жылылык һәм электр энергиясен исәпләү приборлары, шул исәптән күпфатирлы йортларны күмәк гомумйорт приборлары белән, суны, жылылык һәм электр энергиясен исәпкә алу приборлары белән, индивидуаль һәм гомуми (коммуналь фатирлар өчен) су, табигый газ, жылылык һәм электр энергиясен исәпкә алу приборлары белән жиһазлау (исәпләү приборлары күрсәткечләре буенча исәпләүгә күчү) тора.	x	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
1.2.	Муниципаль учреждениеләр тарафыннан кулланыла торган биналарны, корылмаларны һәм жиһазларны кулланыла торган энергетик ресурсларны исәпкә алу приборлары белән жиһазлау, шулай ук урнаштырылган исәпкә алу приборларын файдалануга кертү	x	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
2.	Торак фондында энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру чараларын үткөрү, шул исәптән күпфатирлы йортларда гомуми мөлкәткә энергия нәтижәләлеген арттыручы капитал ремонт ясау;								
2.1.	Күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне тотуга карата мәжбүри таләпләр составына керә торган күпфатирлы йортта урыннар милекчеләренең гомуми мөлкәтенә карата энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру чаралары турында гражданнарға мәгълүмат бирү тора.	x	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты

3.	Коммуналь инфраструктура системаларын энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру чаралары, юнәлтелгән, шул исәптән, торак-коммуналь хужалыкны үстерүгә								
3.1.	Энергоресурсларны һәм суны чыгару (тапшыру) өчен кулланыла торган жиһазларны модернизацияләү чаралары	кВт.сәг	x	x	x	x	x	2026-2028	Ресурсларны берләштерүче оешмалар
4.	Дәүләт яисә муниципаль берәмлек катнашында һәм әлеге оешмаларның энергетика нәтижәләлеген арттыру оешмаларында энергияне сак тоту чаралары								
4.1.	Төзелеш, реконструкция үткәргәндә, муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларның үз миллегендә торган объектларның энергетик нәтижәләлеген тәмин итү	x	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
4.2.	Муниципаль учреждениеләр житәкчеләре арасында энергияне сак тотучы килешүләр (контрактлар) төзү мөмкинлеге һәм энергияне сак тотучы хезмәтләрне сатып алуның үзенчәлекләре турында аңлату эшләре алып бару	x	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
4.3.	Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендәге программаларны муниципаль учреждениеләр тарафыннан эшләү	данә	x	x	85	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
5.	Энергетик ресурсларны (газ белән тәмин итүне, жылылык һәм электр белән тәмин итүне дә кертеп) тапшыру өчен кулланыла торган хужасыз күчемсез мөлкәт объектларын ачыклау, мондый объектларны хужасыз күчемсез мөлкәт объектлары буларак исәпкә алуны оештыру һәм алга таба мондый хужасыз күчемсез мөлкәт объектларына муниципаль милек хокукын тану;								
5.1.	Муниципаль берәмлек территориясендә жылылык белән тәмин итү схемасын эшләү яки яңарту	данә	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
5.2.	Муниципаль берәмлек территориясендә су белән тәмин итү схемасын эшләү яки яңарту	данә	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
6.	Энергетик ресурсларны тапшыру өчен кулланыла торган хужасыз күчемсез мөлкәт объектларын ачыкланганнан соң алар белән идарә итүне оештыру чаралары								
6.1.	Энергетик ресурсларны тапшыру өчен кулланыла торган хужасыз күчемсез мөлкәт объектларын ачыклау	x	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
7.	Энергетика ресурсларын житештерүчеләрне һәм кулланучыларны, энергетика ресурсларын тапшыруны гамәлгә ашыручы оешмаларны стимуллаштыру,								

энергияне сак тоту, энергетика нәтижәлелеген арттыру һәм энергетика ресурсларын югалтуларын киметү чаралары									
7.1.	Энергетик ресурсларны һәм суны югалтуларын киметү чаралары	x	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
8.	"1" - "7" пунктларында күрсәтелгән чараларны мәгълүмати тәмин итү, шул исәптән энергетика ресурслары кулланучыларына күрсәтелгән чаралар турында һәм алар турында мәгълүмат житкерү чаралары								
8.1.	Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру турында кануннар таләпләре турында мәгълүмат урнаштыру	x	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
8.2.	Жирле үзидарә органнарының рәсми сайтында һәм Интернет челтәрендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру буенча муниципаль программа урнаштыру	x	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
8.3.	Кулланучыларны энергияне саклау килешүләре (контрактлар) төзү мөмкинлеге һәм аларның төзелеше үзенчәлекләре турында хәбәр итү	x	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
8.4.	Кулланучыларны көнкүреш энергия кулланучы жиһазларның энергетик нәтижәлелеге һәм башка таварларның, Россия Федерациясе кануннарына туры китереп, аларның энергетик нәтижәлелек классларын билгеләү яки энергетик нәтижәлелекне ирекле тамгалау кулланыла торганчы, хәбәр итү	x	x	x	x	x	x	2026-2028	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты

5.5. Натураль һәм кыйммәт чагылышында көтелгән нәтижәләрне, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашырудан икътисадый нәтижәне, мондый чараларны үткәру срокларын күрсәтеп, энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру чаралары исемлеге

N т/б	Программа чаралары исеме	Алгы юнәлеш исеме	Чараларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү		Ягулык-энергетик ресурсларын экономияләү			Жаваплы башкаручы
			чыганак	күләм, сум	Натураль чагылышында		Кыйммәт чагылышында, сум	
					саны	үлчәү берәмлеге		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2026 ел								
1.	2026-2028 елларга Кама Тамагы муниципаль районы өчен энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру буенча муниципаль программа эшләү	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергияне сак тоту чаралары	x	x	x	x	x	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
2.	Энергетик ресурсларны куллану чикләрен үтәүне күзәтүне гамәлгә ашыру	Коммуналь инфраструктура системаларында энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
3.	Җиһазларын дөрес файдалану һәм хәлен күзәтүне гамәлгә ашыру	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергия куллану системаларында энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
4.	Хисаплау һәм идарә итү җиһазлары системаларының профилактик һәм тәзәтү эшләрен вакытында үткәру	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергия куллану системаларында энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты

5.	Электр энергиясен хезмэт процессында күздә тотмаган максатлар өчен куллануны рөхсәт итмәү	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда электр белән тәмин итү системаларында энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
6.	Биналарда яктылык режимы графикларын үтәү	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда электр белән тәмин итү системаларында энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
2026 ел чаралары буенча барлыгы		X	X	0	0	X	0	X
2027 ел								
1.	Энергетик ресурсларны куллану цикләрен үтәүне күзәтүне гамәлгә ашыру	Коммуналь инфраструктура системаларында энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәләлекне арттыру чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
2.	Жиһазларын дәрәс файдалану һәм хәлен күзәтүне гамәлгә ашыру	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергия куллану системаларында энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
3.	Хисаплау һәм идарә итү жиһазлары системаларының профилактик һәм төзәтү эшләрен вакытында үткөрү	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергия куллану системаларында энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
4.	Электр энергиясен хезмэт процессында күздә тотмаган максатлар өчен куллануны рөхсәт итмәү	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергия	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты

		куллану системаларында энергияне сак тоту чаралары						
5.	Биналарда яктылык режимы графикларын үтәү	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергия куллану системаларында энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
2027 ел чаралары буенча барлыгы		x	x	x	x	x	x	x
2028 ел								
1.	2029-2031 елларга Кама Тамагы муниципаль районы өчен энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелекне арттыру буенча муниципаль программа эшләү	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
2.	Энергетик ресурсларны куллану чикләрен үтәүне күзәтүне гамәлгә ашыру	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергия куллану системаларында энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
3.	Жиһазларын дәрәс файдалану һәм хәлен күзәтүне гамәлгә ашыру	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергия куллану системаларында энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
4.	Хисаплау һәм идарә итү жиһазлары системаларының профилактик һәм төзәтү эшләрен вакытында үткөрү	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергия куллану системаларында энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
5.	Электр энергиясен хезмәт процессында күздә тотмаган максатлар өчен куллануны рәхсәт итмәү	Муниципаль берәмлек катнашындагы	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы

		оешмаларда энергия куллану системаларында энергияне сак тоту чаралары						Башкарма комитеты
6.	Биналарда яктылык режимы графикларын үтәү	Муниципаль берәмлек катнашындагы оешмаларда энергия куллану системаларында энергияне сак тоту чаралары	x	0	0	x	0	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
	2028 ел чаралары буенча барлыгы	x	x	0	0	x	x	x
	2026-2028 еллар чаралары буенча барлыгы	x	x	0	0	x	x	x

6. Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә максатчан күрсәткечләр, аларга ирешү муниципаль программаны тормышка ашыру нәтижәсендә тәмин ителә.

Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген артту өлкәсендә максатчан күрсәткечләр (алга таба - максатчан күрсәткечләр), муниципаль программада булганнар, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру үсеш максатларына туры килә һәм муниципаль программаны тормышка ашырудан икътисади эффектны бәяләү мөмкинлеген тәмин итә.

Максатчан күрсәткечләрнең әһәмиятләрә чагылдыра:

- а) төп фондта энергетик ресурсларны файдалану нәтижәләлеген арттыру;
- б) коммуналь инфраструктура системаларында энергетик ресурсларны файдалану нәтижәләлеген арттыру;
- в) энергетик ресурсларны тапшыруда югалтуларны кыскарту, шул исәптән коммуналь инфраструктура системаларында;
- г) кулланылган энергетик ресурсларны исәпкә алу приборлары белән жиһазландыру дәрәжәсен арттыру;
- д) энергия чыганақлары буларак икенчел энергетик ресурсларны һәм (яки) яңарышлы энергия чыганақларын кулланучы объектлар санын арттыру;
- е) югары энергетик нәтижәләлек классына керүче объектларга ия булган транспорт чаралары, электр двигательләре белән жиһазланган транспорт чаралары, мотор ягулыгы һәм электр энергиясен куллану буенча югары икътисадлы транспорт чаралары санын арттыру;
- ж) муниципаль учреждениеләрне, жирле үзидарә органнарын энергетик ресурслар белән тәмин итүгә бюджет чыгымнарын, шулай ук коммуналь комплекс оешмаларына ягулык сатып алуға, коммуналь хезмәтләр өчен түләү кертүгә гражданнырға субсидияләр бирүгә бюджет чыгымнарын кыскарту, күрсәтелген өлкәләрдә энергетик ресурсларны куллану күләме үзгөрүләре исәбенә алынган;
- з) чараларны финанслау өчен кулланылган бюджеттан тыш чаралар күләмен арттыру.

Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә максатчан күрсәткечләрнең әһәмиятләрә иһәпләү өчен кулланыла:

- рәсми статистик мәгълүмат;
- Россия Федерациясе субъектларының (муниципаль берәмлекләренә) ягулык-энергетика баланслары;
- Россия Федерациясе субъектларының (муниципаль берәмлекләренә) социаль-икътисади үсеш программалары;
- Россия Федерациясе субъектларының (муниципаль берәмлекләренә) территориясендә яңарышлы энергетик ресурслар чыганақлары, шулай ук жирле ягулык төрләре булу турындагы мәгълүмат;
- Россия Федерациясе субъектларының (муниципаль берәмлекләренә) территориясендә инженерлык инфраструктурасы хәле, шул исәптән жылылык-, электр-, газ-, су белән тәмин итү;
- «ГИС ЖКХ» торак-коммуналь хужалыгы Дәүләт мәгълүмат системасына тәкъдим ителгән мәгълүмат;

- «ГИС Энергоэффективность» энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәләлекне арттыру өлкәсендә Дәүләт мәғлүмат системасына тәкдир ителгән мәғлүмат (энергетик ресурсларны куллану декларацияләре);

- исәп приборлары күрсәткечләре турындагы мәғлүмат.

Максатчан күрсәткечләрнең әһәмиятләрен исәпләү, аларга ирешү муниципаль программаны тормышка ашыру нәтижәсендә тәмин ителә, Россиянең Икътисади үсеш министрлығының 2021 елның 28 апрелендәге № 231 боерыгы белән расланган нинди күрсәткечләрнең әһәмиятләрен исәпләү ысулына туры китереп башкарыла «Төбәк һәм муниципаль программаларны тормышка ашыру нәтижәсендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендәге максатчан күрсәткечләрнең әһәмиятләрен исәпләү ысулын раслау турында».

Муниципаль программаны тормышка ашыру барышында планлаштырылган һәм фактические ирешкән максатчан күрсәткечләрнең әһәмиятләре исәп еллык календарь елы өчен (1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр) формалаштырыла һәм муниципаль программаны тормышка ашыруның бөтен вакыты дәвамында һәр ел өчен исәпләнә.

6.1. Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә мәҗбүри максатчан күрсәткечләр

Максатчан күрсәткечләрне исәпләү өчен башлангыч мәғлүмат, түбәндә 9 нчы таблицада күрсәтелгән.

9 таблица

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Базалы (2025) ел
1.	Жирле үзидарә органнарының һәм муниципаль учреждениеләрнең муниципаль белем бирү урнашуының гомуми мәйданы	кв.м	93 347,39
2.	Жирле үзидарә органнарының һәм муниципаль учреждениеләрнең муниципаль белем бирү биналары кулланучылары (хезмәткәрләр һәм кунаклар) саны	кеше	2175
3.	Жирле үзидарә органнарында һәм муниципаль учреждениеләрдә муниципаль белем бирү энергоресурсларын һәм суны куллану күләме		
	жылылык энергиясе	Гкал	0
	электр энергиясе	кВт*сәг	1646758,00
	салкын су	куб.м	20535,66
	кайнар су	куб.м	0
	табигый газ	куб.м	1065330,00
	каты ягулык	тонна	0
	мотор ягулыгы, шул исәптән		
	бензин	тонна	23,02
	дизель ягулыгы	тонна	78,58
4.	Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләр тарафыннан кулланыла торган энергоресурсларның һәм суның күләме, исәп приборлары буенча сатып алынган		
	жылылык энергиясе	%	0

	электр энергиясе	%	100
	салкын су	%	66
	кайнар су	%	0
	табигый газ	%	100
5.	Жирле үзидарә органнары идарәсендәге муниципаль белем бирүдә жирле үзидарә органнары муниципаль оешмаларының укыту-тәрбия билгеләнүе биналарының һәм бүлмәләрен гомуми мәйданы	кв.м	36070,34
6.	Жирле үзидарә органнары идарәсендәге муниципаль белем бирүдә жирле үзидарә органнары муниципаль оешмаларының укыту-тәрбия билгеләнүе биналарының һәм бүлмәләрен куллану күләме:	кВт*сәг	754945,00
	жылылык энергиясе	Гкал	0
	электр энергиясе	кВт*сәг	754945,00
9.	Муниципаль белем бирү территориясендә урам яктыртуу системаларында энергияэффективлы яктылык чыганаclarы саны	берәмлек	160
10.	Муниципаль берәмлек территориясендә урам яктыртуу системасындагы чыганаclarның гомуми саны	берәмлек	160
11.	Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан күпфатирлы йортлар саны	берәмлек	85
12.	Урнашкан күпфатирлы йортларның гомуми мәйданы	кв.м	87037,4
13.	Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан күпфатирлы йортларда яшәүче халык саны	кеше	2580
14.	Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан, "В" һәм аннан югары энергетик эффективлык классына ия булган күпфатирлы йортлар мәйданы		
15.	Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан, түбәндәге коммуналь ресурслар жибәрелгән күпфатирлы йортлар саны:	берәмлек	85
	жылылык энергиясе	берәмлек	2
	электр энергиясе	берәмлек	85
	салкын су	берәмлек	85
	кайнар су	берәмлек	0
	табигый газ	берәмлек	85
18.	Муниципаль берәмлек территориясендәге капитал ремонтлар үткәрелгән күпфатирлы йортлар мәйданы	кв.м	25 513
19.	Муниципаль берәмлек территориясендәге энергоэффектив капитал ремонтлар үткәрелгән күпфатирлы йортлар мәйданы	кв.м	25 513
20.	Муниципаль берәмлек территориясендә жылылык энергиясе чыганаclarы тарафыннан жылылык сетларына жибәрелгән жылылык энергиясе күләме, жылылык һәм электр энергиясе берләштерелгән чыгару режимында эшли	мең Гкал	мәгълүматлар юк
21.	Муниципаль берәмлек территориясендә үзәкләштерелгән жылылык белән тәмин итү системасына жибәрелгән жылылык энергиясенә гомуми күләме	мең Гкал.	мәгълүматлар юк
22.	Жәмәгать транспортына караган, муниципаль берәмлек тарафыннан ташу хезмәтләренә тарифлар жайга салына торган транспорт чаралары саны	берәмлек	3
23.	Жәмәгать транспортына караган, югары энергетик эффективлык классы объектларын да үз эченә алган (шул исәптән), мотор ягулыгы һәм электр энергиясе куллану буенча югары икътисади транспорт чаралары саны, муниципаль берәмлек тарафыннан ташу хезмәтләренә тарифлар жайга салына	берәмлек	0
24.	Табигый газ, газ катнашмалары, мотор ягулыгы буларак сыекландырылган углеводород газы кулланучы транспорт чаралары саны, муниципаль берәмлек тарафыннан ташу	берәмлек	0

	хезмәтләренә тарифлар жайга салына		
25.	Муниципаль берәмлек территориясендә теркәлгән, автоном электр энергиясе чыганагы булган транспорт чаралары саны (жиңел электр автомобильләрен дә үз эченә ала)	берәмлек	0
26.	Муниципаль берәмлек территориясендә теркәлгән, автоном электр энергиясе чыганагы булган жиңел электр автомобильләре саны	берәмлек	0
27.	Муниципаль берәмлек территориясендә теркәлгән, жәмәять транспортына караган, автоном электр энергиясе чыганагы булган транспорт чаралары саны	берәмлек	0
28.	Муниципаль берәмлек территориясендә энергетик ресурсларның төп кулланылу өлешен тәшкил итүче продукция, эш (хезмәт) чыгару өчен сәнәгать житештерүе сферасында энергетик ресурслар кулланылу күләме	т у.т	мәгълүматлар юк
29.	Муниципаль берәмлек территориясендә энергетик ресурсларның төп кулланылу өлешен тәшкил итүче продукция, эш (хезмәт) чыгару күләме сәнәгать житештерүе сферасында	берәмлек продукция	мәгълүматлар юк
30.	Муниципаль берәмлек территориясендә жылылык электр станцияләре тарафыннан чыгарылган электр энергиясе өчен ягулык кулланылу күләме,	т у.т	мәгълүматлар юк
31.	Муниципаль берәмлек территориясендә жылылык электр станцияләре тарафыннан чыгарылган электр энергиясе күләме	кВт*сәг	мәгълүматлар юк
32.	Муниципаль берәмлек территориясендә жылылык электр станцияләренән коллекторларыннан чыгарылган жылылык энергиясе өчен ягулык кулланылу күләме,	т у.т	мәгълүматлар юк
33.	Муниципаль берәмлек территориясендә жылылык электр станцияләренән коллекторларыннан чыгарылган жылылык энергиясе күләме	Гкал	мәгълүматлар юк
34.	Муниципаль берәмлек территориясендә казаннардан жылылык челтәренә жибәрелгән жылылык энергиясе өчен ягулык кулланылу күләме	т у.т	мәгълүматлар юк
35.	Муниципаль берәмлек территориясендә казаннар коллекторларыннан жылылык челтәренә жибәрелгән жылылык энергиясе күләме	Гкал.	мәгълүматлар юк
36.	Муниципаль берәмлек территориясендә бүлендергеч челтәрләр буенча жибәрелгән электр энергиясенән гомуми күләме	млн кВт·сәг	мәгълүматлар юк
37.	Муниципаль берәмлек территориясендә бүлендергеч челтәрләр буенча тапшыру вакытында электр энергиясе югалтулары күләме	млн кВт·сәг	мәгълүматлар юк
38.	Муниципаль берәмлек территориясендә жибәрелгән жылылык энергиясенән гомуми күләме	мең Гкал	мәгълүматлар юк
39.	Муниципаль берәмлек территориясендә тапшыру вакытында жылылык энергиясе югалтулары күләме	мең Гкал	мәгълүматлар юк
40.	Муниципаль берәмлек территориясендә житештерелгән энергетик ресурсларның гомуми күләме	т у.т.	мәгълүматлар юк
41.	Муниципаль берәмлек территориясендә яңарышлы энергия чыганакларын һәм (яки) икенчел энергетик ресурсларны кулланып житештерелгән энергетик ресурслар күләме	т у.т.	мәгълүматлар юк
42.	Муниципаль берәмлек территориясендә кайнар су кулланылу (файдалану) гомуми күләме	куб.м	мәгълүматлар юк
43.	Муниципаль берәмлек территориясендә салкын су кулланылу	куб.м.	209,4мең

	(файдалану) гомуми күлөмө		
44.	Муниципаль берәмлек территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасында транспортировка вакытында су югалтулары күлөмө	куб.м	мәгълүматлар юк
45.	Муниципаль берәмлек территориясендә эчке су әзерләү (транспортировка) технологик процессында кулланылган электр энергиясе күлөмө	кВт·сәг	595746
46.	Муниципаль берәмлек территориясендә кайнар суны жылыту өчен кулланылган жылылык энергиясе күлөмө	Гкал	0
47.	Муниципаль берәмлекнең биләмәсендә чистартылган канализация суларының гомуми күлөмө	куб. м	мәгълүматлар юк
48.	Муниципаль берәмлекнең биләмәсендә канализация суларын чистарту технологик процессына кулланылган электр энергиясе күлөмө	кВт·ч	мәгълүматлар юк

6.2. Энергосбережение һәм энергетик нәтижелелекне арттыру өлкәсендә максатчан күрсәткечләрнең кыйммәтләре

Энергосбережение һәм энергетик нәтижелелекне арттыру өлкәсендә максатчан күрсәткечләрне исәпләү 10 нчы таблицада түбәндә күрсәтелгән.

10 нчы таблица

N т/б	Максатчан күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Базалы (2023) ел	Максатчан күрсәткечләрнең еллар буенча планы кыйммәтләре		
				2026 ел	2027 ел	2028 ел
1	2	3	4	5	6	7
1.	Жирле үзидарә органнарын һәм муниципаль учреждениеләрне тәэмин итүгә жылылык энергиясенең чагыштырма чыгымы (гомуми майданның 1 кв. метрына исәпләгәндә)	Гкал/кв. м	0	0	0	0
2.	Жирле үзидарә органнарын һәм муниципаль учреждениеләрне тәэмин итүгә электр энергиясенең чагыштырма чыгымы (гомуми майданның 1 кв. метрына исәпләгәндә)	кВт·ч/кв. м	32,7	32,05	31,08	30,5
3.	Жирле үзидарә органнарын һәм муниципаль учреждениеләрне тәэмин итүгә салкын суның чагыштырма чыгымы (1 кешегә исәпләгәндә)	куб. м/кеше	0,91	0,89	0,86	0,84
4.	Жирле үзидарә органнарын һәм муниципаль учреждениеләрне тәэмин итүгә кайнар суның чагыштырма чыгымы (1 кешегә исәпләгәндә)	куб. м/кеше	0	0	0	0
5.	Жирле үзидарә органнарын һәм муниципаль учреждениеләрне тәэмин итүгә табигый газның чагыштырма чыгымы (1 кешегә исәпләгәндә)	куб. м/кеше	166,8	163,5	162,2	161,3
6.	Муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль берәмлекнең биләмәсендәге	Гкал/кв. м	0	0	0	0

	муниципаль учреждениеләр куллана торган жылылык энергиясенең гомуми күләмендә исәп приборлары буенча сатып алынган жылылык энергиясе өлеше					
7.	Муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль берәмлекнең муниципаль учреждениеләр куллана торган электр энергиясенең гомуми күләмендә исәп приборлары буенча сатып алынган электр энергиясе өлеше	%	100	100	100	100
8.	Муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль берәмлекнең муниципаль учреждениеләр куллана торган салкын суның гомуми күләмендә исәп приборлары буенча сатып алынган салкын су өлеше	%	60	70	80	100
9.	Муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль берәмлекнең муниципаль учреждениеләр куллана торган табигый газның гомуми күләмендә исәп приборлары буенча сатып алынган табигый газ өлеше	%	100	100	100	100
10.	Жирле үзидарә органнары карамагындагы муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары йөртүендәге муниципаль оешмаларның уку-тәрбия биналары һәм бүлмәләрендә жылылык энергиясенең чагыштырма чыгымы	%	0	0	0	0
11.	Жирле үзидарә органнары карамагындагы муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары йөртүендәге муниципаль оешмаларның уку-тәрбия биналары һәм бүлмәләрендә электр энергиясенең чагыштырма чыгымы	кВт·ч	28,46	25,6	24,3	22,1
12.	Жирле үзидарә органнары йөртүендәге муниципаль оешмаларның халыкны сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәт күрсәтү биналары һәм бүлмәләрендә жылылык энергиясенең чагыштырма чыгымы	%	0	0	0	0
13.	Жирле үзидарә органнары йөртүендәге муниципаль оешмаларның халыкны сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәт күрсәтү биналары һәм бүлмәләрендә электр энергиясенең чагыштырма чыгымы	%	0	0	0	0
14.	Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрдә муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрендә жылылык энергиясе куллану күләме	кВт·ч/кв. м	0	0	0	0

15.	Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрдә муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрендә электр энергиясе куллану күләме	кВт·ч	1646758	1630290	1613987	1597847
16.	Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрдә муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрендә салкын су куллану күләме	куб.м	20535,66	20125	20125	20125
17.	Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрдә муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрендә кайнар су куллану күләме	куб.м	0	0	0	0
18.	Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрдә муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрендә табигый газ куллану күләме	куб.м	1065330,00	1044023,4	1033583,2	1033583,2
19.	Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрдә муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрендә бензин куллану күләме	тонна	78,58	78,38	78,3	78,2
20.	Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрдә муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрендә дизель ягулыгы куллану күләме	тонна	23,02	23	22,9	22,8
21.	Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрдә муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары һәм муниципаль учреждениеләрендә каты ягулык (күмер) куллану күләме	тонна	0	0	0	0
22.	Муниципаль берәмлекнең биләмәсендәге урам яктырттыру системаларында энергия тыгыз яктырткычлар өлеше	%	95,73	100	100	100
23.	Жирле үзидарә органнары карамагындагы жирле үзидарә органнары йөртүендәге муниципаль учреждениеләр тарафыннан төзелгән энергохезмәтле килешүләрнең (контрактларның) саны, аларның предметы булып муниципаль берәмлекнең биләмәсендә энергия ресурсларын куллануның энергетик нәтижелелеген арттыру өчен энергосбережение һәм башка чараларны тормышка ашыручы тарафның гамәлләрен тормышка	берәмлек	0	0	0	0

	ашыру тора					
24.	Муниципаль берәмлекнең биләмәсендә урнашкан күпфатирлы йортларның гомуми санындагы жәмәгать (бергә йорт) жылылык энергиясе исәп приборлары белән жиһазландырылган күпфатирлы йортлар өлеше	%	0	0	0	0
25.	Муниципаль берәмлекнең биләмәсендә урнашкан күпфатирлы йортларның гомуми санындагы жәмәгать (бергә йорт) электр энергиясе исәп приборлары белән жиһазландырылган күпфатирлы йортлар өлеше	%	0	0	0	0
26.	Муниципаль берәмлекнең биләмәсендә урнашкан күпфатирлы йортларның гомуми санындагы жәмәгать (бергә йорт) салкын су исәп приборлары белән жиһазландырылган күпфатирлы йортлар өлеше	%	0	0	0	0
27.	Муниципаль берәмлекнең биләмәсендә урнашкан күпфатирлы йортларның гомуми санындагы жәмәгать (бергә йорт) кайнар су исәп приборлары белән жиһазландырылган күпфатирлы йортлар өлеше	%	0	0	0	0
28.	Муниципаль берәмлекнең биләмәсендә урнашкан күпфатирлы йортларның гомуми санындагы жәмәгать (бергә йорт) табигый газ исәп приборлары белән жиһазландырылган күпфатирлы йортлар өлеше	%	0	0	0	0
29.	Муниципаль берәмлекнең биләмәсендә урнашкан күпфатирлы йортлардагы яшәү, яшәми торган бүлмәләрнең, яшәү йортларының (йортларның) гомуми санындагы шәхси жылылык энергиясе исәп приборлары белән жиһазландырылган күпфатирлы йортлардагы яшәү, яшәми торган бүлмәләрнең, яшәү йортларының (йортларның) өлеше	%	0	0	0	0
30	Муниципаль берәмлекнең биләмәсендә урнашкан күпфатирлы йортлардагы яшәү, яшәми торган бүлмәләрнең, яшәү йортларының (йортларның) гомуми санындагы	%	100	100	100	100

	шәхси электр энергиясе исәп приборлары белән жиһазландырылган күпфатирлы йортлардагы яшәү, яшәми торган бүлмәләрнең, яшәү йортларының (йортларның) өлеше					
31.	Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан күпфатирлы йортларда, салкын суны исәпкә алуның индивидуаль приборлары белән жиһазландырылган торак йортларда (йорт биләмәләрендә) торак, торак булмаган урыннарның гомуми санында торак, торак булмаган урыннарның өлеше	%	40	45	50	100
32.	Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан күпфатирлы йортларда, кайнар суны исәпкә алуның индивидуаль приборлары белән жиһазландырылган торак йортларда (йорт биләмәләрендә) торак, торак булмаган урыннарның гомуми санында торак, торак булмаган урыннарның өлеше	%	0	0	0	0
33.	Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан күпфатирлы йортларда, табигый газны исәпкә алуның индивидуаль приборлары белән жиһазландырылган торак йортларда (йорт биләмәләрендә) торак, торак булмаган урыннарның гомуми санында торак, торак булмаган урыннарның өлеше	%	100	100	100	100
34.	Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан, энергетик эффективлык классы «В» һәм югары булган мунтазик йортларның өлеше	%	0	0	0	0
35.	Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан мунтазик йортларда жылылык энергиясенең мендәге чыгымы	Гкал/кв. м	0	0	0	0
36.	Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан мунтазик йортларда электр энергиясенең мендәге чыгымы	кВт•с	711,70	704,58	697,54	690,56
37.	Муниципаль берәмлек территориясендә мунтазик йортларда салкын суның мендәге	куб.м	28,64	28,35	28,10	27,80

	чыгымы (1 кешегә исәпләп)					
38.	Муниципаль берәмлек территориясендә мунтазик йортларда жылы суның мендәгә чыгымы (1 кешегә исәпләп)	куб.м	0	0	0	0
39.	Муниципаль берәмлек территориясендә мунтазик йортларның гомуми күләмендә энергетик эффектив капиталы ремонтларның өлеше	%	0	0	0	0
40	Муниципаль берәмлек территориясендә үзәкләштерелгән жылылык белән тәмин ителү системасында жылылык энергиясен житештерүнең гомуми күләмендә жылылык һәм электр энергиясен бергә чыгару режимында эшләүче жылылык энергиясенен чыганаclarыннан жылылык челтәрләренә жибәрелеп бетерелгән жылылык энергиясенен өлеше	%	0	0	0	0
41.	Муниципаль берәмлек территориясендә 25 МВттан артык куәтле гидроэлектр станцияләрен исәпләмәстә, янарырлык энергия чыганаclarын куллану нигезендә эшләүче генератор объектларын кертү	МВт	0	0	0	0
42.	Муниципаль берәмлек территориясендә сәнәгать житештерүе сферасында энергетик ресурсларны төп куллану өлешен тәшкит иткән беренче төр продукция, эш (хезмәт) житештерү өчен сәнәгать житештерүенең энергия сыешлыгы	Т ут./ продукция берәмлеге	-	-	-	-
43.	Муниципаль берәмлек территориясендә сәнәгать житештерүе сферасында энергетик ресурсларны төп куллану өлешен тәшкит иткән икенче төр продукция, эш (хезмәт) житештерү өчен сәнәгать житештерүенең энергия сыешлыгы	Т ут./ продукция берәмлеге	-	-	-	-
44.	Муниципаль берәмлек территориясендә сәнәгать житештерүе сферасында энергетик ресурсларны төп куллану өлешен тәшкит иткән өченче төр продукция, эш (хезмәт) житештерү өчен сәнәгать житештерүенең энергия сыешлыгы	Т ут./ продукция берәмлеге	-	-	-	-

45.	Муниципаль берәмлек территориясендә жылылык электр станцияләренә электр энергиясен чыгару өчен ягулыкның мендәге чыгымы	Т ут./ млн кВт•с	-	-	-	-
46.	Муниципаль берәмлек территориясендә жылылык электр станцияләренә коллекторларыннан жибәрелеп бетерелгән жылылык энергиясенә ягулыкның мендәге чыгымы	Т ут./ млн кВт•с	-	-	-	-
47.	Муниципаль берәмлек территориясендә казаннар коллекторларыннан жылылык челтәренә жибәрелеп бетерелгән жылылык энергиясенә ягулыкның мендәге чыгымы	Т ут./ млн кВт•с	-	-	-	-
48.	Муниципаль берәмлек территориясендә бүлендерү челтәрләре аша тапшырылган электр энергиясенең гомуми күләмендә аны тапшырганда электр энергиясен югалтуларның өлеше	%	0	0	0	0
49.	Муниципаль берәмлек территориясендә тапшырылган жылылык энергиясенең гомуми күләмендә аны тапшырганда жылылык энергиясен югалтуларның өлеше	%	0	0	0	0
50	Муниципаль берәмлек тарафыннан гамәлгә ашырыла торган ташу хезмәтләренә тарифларны жайга салучы жәмгыяви транспортка караган транспорт чаралары саны	берәмлек	3	3	3	3
51.	Муниципаль берәмлек тарафыннан гамәлгә ашырыла торган ташу хезмәтләренә тарифларны жайга салучы жәмгыяви транспортка караган, мотор ягулыгы һәм электр энергиясен куллану буенча югары икътисадчылыклы (шул исәптән югары энергетик эффективлык классы объектлары) транспорт чаралары саны	берәмлек	3	3	3	3
52.	Мотор ягулыгы буларак табигый газ, газ катнашмалары, сыекландырылган углеводород газы кулланучы транспорт чаралары саны, муниципаль берәмлек тарафыннан гамәлгә ашырыла торган ташу хезмәтләренә тарифларны жайга салу	берәмлек	0	0	0	0

53.	Муниципаль берәмлек территориясендә теркәлгән, автоном электр энергиясе чыганагы булган транспорт чаралары (шул исәптән жиңел электр автомобильләре) саны	берәмлек	0	0	0	0
54.	Муниципаль берәмлек территориясендә теркәлгән, автоном электр энергиясе чыганагы булган жиңел электр автомобильләре саны	берәмлек	0	0	0	0
55.	Муниципаль берәмлек территориясендә теркәлгән, жәмгыяви транспортка караган, автоном электр энергиясе чыганагы булган транспорт чаралары саны	берәмлек	0	0	0	0
56.	Тиешле дәрәжә бюджетыннан коммуналь комплекс оешмаларына ягулык сатып алу өчен бирелгән субсидияләр күләме	сум	0	0	0	0
57.	Тиешле дәрәжә бюджетыннан гражданнарга коммуналь хезмәтләр өчен түләү кертү өчен бирелгән субсидияләр күләме	сум	0	0	0	0
58.	Муниципаль берәмлек территориясендә кулланыла торган (файдаланыла торган) электр энергиясенең гомуми күләмендә исәпләү приборларыннан файдаланып гамәлгә ашырыла торган электр энергиясе күләмнәре өлеше	%	100	100	100	100
59.	Муниципаль берәмлек территориясендә кулланыла торган (файдаланыла торган) жылылык энергиясенең гомуми күләмендә исәпләү приборларыннан файдаланып гамәлгә ашырыла торган жылылык энергиясе күләмнәре өлеше	%	0	0	0	0
60.	Муниципаль берәмлек территориясендә кулланыла торган (файдаланыла торган) суның гомуми күләмендә исәпләү приборларыннан файдаланып гамәлгә ашырыла торган салкын су күләмнәре өлеше	%	25	50	75	100
61.	Муниципаль берәмлек территориясендә кулланыла торган (файдаланыла торган) суның гомуми күләмендә исәпләү приборларыннан файдаланып гамәлгә ашырыла торган жылы су күләмнәре өлеше	%	0	0	0	0
62.	Табигый газ күләме өчен хисап жиһазларын кулланып исәпләнә	%	100	100	100	100

	торган кинлекнең муниципаль берәмлек территориясендә кулланыла (кулланыла) торган табигый газның гомуми күләмендә өлеше					
63.	Яңартыла торган энергия чыганаclarын һәм (яисә) икенчел энергетика ресурсларын кулланып житештерелә торган энергетика ресурслары күләменә муниципаль берәмлек территориясендә житештерелә торган энергетика ресурсларының гомуми күләмендә өлеше	%	0	0	0	0
64.	Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларында муниципаль берәмлек территориясендә су челтәрәнә бирелгән суның гомуми күләмендә транспорлаганда югалган су өлеше	%	-	-	-	-
65.	Муниципаль берәмлек территориясендә эссе суны жылыту өчен кулланыла торган жылылык энергиясенә чагыштырма саны	Гкал/куб. м	0	0	0	0
66.	Муниципаль берәмлек территориясендә челтәргә чыгарыла торган су күләме берәмлегенә эчемлек суны әзерләүнең технологик процессында кулланыла торган электр энергиясенә чагыштырма чыгымы	кВт*сәг /куб. м	0,90	0,90	0,90	0,90
67.	Муниципаль берәмлек территориясендә транспорталган су күләме берәмлегенә эчемлек суны транспортировкалауның технологик процессында кулланыла торган электр энергиясенә чагыштырма чыгымы	кВт*сәг /куб. м	0,90	0,90	0,90	0,90
68.	Муниципаль берәмлек территориясендә чистартыла торган агынты сулар күләме берәмлегенә агынты суларны чистартуның технологик процессында кулланыла торган электр энергиясенә чагыштырма чыгымы	кВт*сәг /куб. м	0	0	0	0
69.	Муниципаль берәмлек территориясендә транспорталган агынты сулар күләме берәмлегенә агынты суларны транспортировкалауның технологик процессында кулланыла торган электр энергиясенә чагыштырма	кВт*сәг /куб. м	0	0	0	0

ЧЫГЫМЫ					
--------	--	--	--	--	--

7. Чараларны финанслау чыганакалары турында мәгълүмат, аерым бюджет (алар булганда) һәм бюджеттан тыш (алар булганда) финанслау чыганакаларын аерым күрсәтеп.

Чараларны финанслау чыганакалары турында мәгълүмат, аерым бюджет (алар булганда) һәм бюджеттан тыш (алар булганда) финанслау чыганакаларын аерым күрсәтеп, түбәндә 11нче таблицادا күрсәтелгән.

11 таблица

N т/б	Чара исеме/финанслау чыганакалары	үлчәү берәмлеге	Муниципаль программаны еллар буенча финанслау күләме		
			2026 ел	2027 ел	2028 ел
1	Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә муниципаль программаны эшләү				
	барлығы	сум	0	0	0
	федераль бюджет акчалары	сум	0	0	0
	Республика бюджеты акчалары	сум	0	0	0
	Жирле бюджет акчалары	сум	0	0	0
	бюджеттан тыш акчалар	сум	0	0	0
2	Урам яктыртуның энергияффефективлы яктырткычларына урам яктырту лампаларын алыштыру һәм урнаштыру.				
	барлығы	сум	0	0	0
	федераль бюджет акчалары	сум	0	0	0
	Республика бюджеты акчалары	сум	2500 000	2500 000	2500 000
	Жирле бюджет акчалары	сум	1500 000	1500 000	1500 000
	бюджеттан тыш акчалар	сум	0	0	0
	ЧАРАЛАР БУЕНЧА БАРЛЫГЫ		4 000 000	4000 000	4000 000
	федераль бюджет акчалары	сум	0	0	0
	Республика бюджеты акчалары	сум			
	Жирле бюджет акчалары	сум			
	бюджеттан тыш акчалар	сум	0	0	0
	ЧАРАЛАР БУЕНЧА БАРЛЫГЫ 2026 - 2028	сум	12 000 000		